

HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o., Zagreb

Plan poslovanja za razdoblje od 2022. – 2024. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
3. VIZIJA, MISIJA I CILJEVI	6
4. POVEZANO DRUŠTVO	6
5. PLAN POSLOVANJA SEKTORA TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE I EKO BILANČNE GRUPE ZA RAZDOBLJE 2022. – 2024.	8
5.1. Plan poslovanja Odjela tržišta električne energije za razdoblje 2022.-2024... 8	
5.2. Plan poslovanja Odjela EKO bilančne grupe za razdoblje 2022.-2024.	10
6. PLAN POSLOVANJA SAMOSTALNOG ODJELA TRŽIŠTA PLINA ZA RAZDOBLJE 2022. – 2024.	12
7. PLAN POSLOVANJA SEKTORA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I PROVEDBE SUSTAVA POTICANJA ZA RAZDOBLJE 2022. – 2024.	13
7.1. Plan poslovanja Registra jamstva podrijetla za razdoblje 2022. – 2024.	18
8. ZAKLJUČAK	20

1. UVOD

HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o. (u daljnjem tekstu: HROTE, Društvo, operator tržišta) s radom je započeo 4. travnja 2005. godine. HROTE obavlja djelatnost organiziranja tržišta električne energije i tržišta plina kao javnu uslugu, pod nadzorom Hrvatske energetske regulatorne agencije. Također, temeljne djelatnosti tvrtke su i poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije, vođenje EKO bilančne grupe te poslovi vezani uz registar jamstva podrijetla.

Opisno o djelatnostima

I. ENERGETSKA DJELATNOST ORGANIZIRANJA TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Društvo je osnovano za obavljanje regulirane djelatnosti organiziranja tržišta električne energije u skladu s odredbama energetske propisa i to: Zakona o energiji (NN 120/12, 14/14, 95/15, 102/15 i 68/18) i Zakona o tržištu električne energije (NN 111/2021), a započelo je s poslovanjem 4. travnja 2005. godine.

II. SUSTAV POTICANJA PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I KOGENERACIJE

U sustavu poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije Društvo ima ovlasti prikupljanja naknade za poticanje i isplatu poticajne cijene povlaštenim proizvođačima. Navedeni sustav poticanja koji se primjenjuje od 1. srpnja 2007. godine reguliran je Zakonom o energiji i Zakonom o tržištu električne energije, Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovite kogeneracije (NN 100/15, 123/16, 131/17, 111/18), te sljedećim podzakonskim aktima: Pravilnik o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 88/12), Pravilnik o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije (NN 132/13, 81/14, 93/14, 24/15, 95/15 i 110/15), Uredba o naknadi za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 33/07, 133/07, 155/08, 155/09, 8/11, 144/11, 128/13), Odluka o visini naknade za obnovljive izvore energije i visokoučinkovitu kogeneraciju (NN 87/2017, 57/2020) Tarifni sustav za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 33/07, 63/12, 121/12, 144/12, 133/13, 151/13, 20/14, 107/14, 100/15).

III. ENERGETSKA DJELATNOST ORGANIZIRANJA TRŽIŠTA PLINA

Ulogu i funkcije Društva vezano uz obavljanje energetske djelatnosti organiziranja tržišta plina u Republici Hrvatskoj propisuju sljedeći zakonski i podzakonski akti: Zakon o tržištu plina (NN 18/18, 23/20) te Pravila o organizaciji tržišta plina (HROTE 50/18).

IV. REGISTAR JAMSTVA PODRIJETLA

Regulatorni okvir za implementaciju sustava jamstva podrijetla definiran je Zakonom o energiji, a koji između ostalog, određuje da se za potrebe dokazivanja udjela energije proizvedene iz pojedinih izvora energije krajnjim kupcima uvodi sustav jamstva podrijetla energije. Zakon o tržištu električne energije određuje da je HROTE odgovoran za izdavanje jamstva podrijetla električne energije, kao i za uspostavu te vođenje registra jamstava podrijetla električne energije. Uredbom o uspostavi sustava jamstva podrijetla električne energije (NN broj: 84/13, 20/14, 108/15 i 55/19) i Pravilima o korištenju registra jamstava podrijetla električne energije detaljnije se regulira sustav jamstva podrijetla.

V. EKO BILANČNA GRUPA

Uspostava EKO bilančne grupe regulirana je Zakonom o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovite kogeneracije ((dalje: Zakon o OIEiVUK), a čine je proizvođači električne energije i druge osobe koje obavljaju djelatnost proizvodnje električne energije, a koje imaju pravo na poticajnu cijenu sukladno sklopljenim ugovorima o otkupu električne energije temeljem Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 33/07), Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 63/12, 121/12 i 144/12) i Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 133/13, 151/13, 20/14, 107/14 i 100/15) te pravo na zajamčenu otkupnu cijenu temeljem ugovora o otkupu električne energije zajamčenom otkupnom cijenom temeljem Zakona o OIEiVUK. HROTE je određen za voditelja EKO bilančne grupe s obvezom vođenja EKO bilančne grupe, planiranja proizvodnje električne energije za EKO bilančnu grupu te prodaje električne energije proizvedene od strane članova EKO bilančne grupe, na razvidan i nepristran način, na tržištu električne energije.

2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o.

10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 284, Hrvatska

T. +385 1 63 06 700, F. +385 1 63 06 777

E-mail: hrote@hrote.hr

OIB 75801633608

Uprava Boris Abramović.

Nadzorni odbor:

Dario Matanović	Predsjednik	od 21.12.2020.
Mirjana Čizmešija	Član	od 21.12.2020.
Kata Sušac	Zamjenik	od 21.12.2020. do 21.6.2021.
Pavao Pavlič	Predstavnik radnika	od 10.5.2019.
Marin Vuković	Zamjenik	od 29.6.2021.

Skupština društva:

Kristina Čelić od 17.12.2020.

Društvo je upisano u Registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod brojem MBS 080517130.

Temeljni kapital u iznosu od 9.300.000,00 kn uplaćen je u cijelosti.

IBAN HR4723400091110177478, Privredna banka Zagreb d.d., Radnička cesta 50, HR 10000 Zagreb

3. VIZIJA, MISIJA I CILJEVI

Misija: Misija HROTE-a je pružati kvalitetne usluge na tržištu električne energije, tržištu plina, sustavu poticanja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora te vođenje povjerenih registara na potpuno zadovoljstvo korisnika i vlasnika. Društvo ostvaruje misiju suradnjom s partnerima na europskoj razini, osnažujući visokokvalificirane zaposlenike i motivirajuće okruženje.

Vizija: HROTE želi biti među vodećim pružateljima usluga u tržištu energije u središnjoj Europi koji integrira hrvatsko energetske tržište u energetske tržište EU. Viziju će ostvariti kroz fleksibilnu organizaciju temeljenu na stručnosti svojih zaposlenika, koja se prilagođava zahtjevima svojih korisnika.

Ciljevi: Aktivno sudjelovanje u razvoju tržišta električne energije i plina te vođenje sustava potpora za obnovljive izvore energije i visokoučinkovite kogeneracije, u stalnoj interakciji s nadležnim ministarstvom za energetiku, HERA-om, operatorom prijenosnog sustava (HOPS) i operatorom distribucijskog sustava (HEP – ODS), operatorom plinskog transportnog sustava, operatorom sustava skladišta plina te ostalim državnim institucijama i tržišnim sudionicima kao i ostalim poduzetnicima koji kroz propisane sustave ostvaruju različite privatne interese.

4. POVEZANO DRUŠTVO

HROTE i trgovačko društvo HOPS, osnovali su svaki s 50% udjela, zasebno trgovačko društvo HRVATSKA BURZA ELEKTRIČNE ENERGIJE d.o.o. (dalje u tekstu: CROPEX) u svibnju 2014. godine radi obavljanja djelatnosti organiziranja tržišta električne energije i trgovine električnom energijom s ciljem osiguranja središnjeg mjesta za organiziranu, sigurnu, anonimnu i razvidnu trgovinu električnom energijom između tržišnih sudionika, članova burze.

S obzirom da se radi o pridruženom poduzetniku, temeljem točke 2.20. Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja 2 i Međunarodnog standarda 28, a na čije se ulaganje primjenjuje metoda udjela.

Društvo je upisano u Registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod oznakom MBS 080914267.

Uprava

Silvio Brkić	Predsjednik Uprave	od 20.05.2014.
Ivica Toljan	Član Uprave	od 24.09.2018.

Udjeli kod povezanih poduzetnika

HROTE je uplatio iznos od 3.000.000,00 kn kao osnivački polog.

Dana 4. listopada 2016. godine, izvršena je prva dokapitalizacija CROPEX-a, HROTE i HOPS s 50% udjela povećanja, svako društvo je uplatilo 3.000.000,00 kn. Druga dokapitalizacija izvršena je 8. siječnja 2018. godine, svako društvo je uplatilo 2.000.000,00 kn.

CROPEX-ov temeljeni kapital sada iznosi 16.000.000,00 kn.

5. PLAN POSLOVANJA SEKTORA TRŽIŠTA ELEKTRIČNE ENERGIJE I EKO BILANČNE GRUPE ZA RAZDOBLJE 2022. – 2024.

5.1. Plan poslovanja Odjela tržišta električne energije za razdoblje 2022.-2024.

Planirani prihodi (KN)	2022.	2023.	2024.
- temeljem mjesečne naknade za organiziranje tržišta električne energije	7.200.000	7.250.000	7.300.000
- temeljem godišnje naknade za organiziranje tržišta električne energije	400.000	410.000	430.000

Plan aktivnosti i ciljevi

Tijekom idućeg razdoblja HROTE će raditi na donošenju novih Pravila organiziranja tržišta električne energije što će rezultirati i nadogradnjom informacijskog sustava za vođenje i organizaciju tržišta električne energije koje će se obavljati "in-house" sa zaposlenicima IT odjela da bi se smanjili troškovi i ubrzalo unaprjeđenje IT sustava.

Također, održavat će kvalitetnu i dobru suradnju s tržišnim sudionicima i s trgovačkim društvom Hrvatskim operatorom prijenosnog sustava d.o.o. (dalje HOPS) u području obračuna odstupanja te poboljšanje suradnje s trgovačkim društvom HEP-Operatorom distribucijskog sustava d.o.o. (dalje: HEP-ODS).

Nadalje, jedan od ciljeva je rad na dodatnom obrazovanju zaposlenika odjela, koji uključuje sudjelovanje na raznim konferencijama i seminarima.

Na aktivnosti odjela u 2022., 2023. i 2024. godini najviše utjecaja imat će odredbe iz novog Zakona o tržištu električne energije, Pravila koja donosi HROTE i Pravila koja donosi HOPS.

Trenutačno je zaposleno četiri osobe u Odjelu tržišta električne energije od kojih tri mogu obavljati potrebna dežurstva vikendom i blagdanima. S obzirom na očekivane aktivnosti posebno vezano za rad EKO bilančne grupe i očekivani smjenski rad, odgovornosti i vikend dežurstva, minimalni broj potrebnih zaposlenika u Sektoru tržišta električne energije je osam osoba a u Odjelu tržišta električne energije minimalni broj potrebnih zaposlenika su dvije osobe te je time zadovoljen minimalni broj zaposlenih u sektoru i odjelu za uredan rad cijelog sektora.

Također, zaposlenici Sektora su angažirani kao dio stručne grupe operatora prijenosnih sustava i tržišta energije na razini JI Europe te će i u 2021. sudjelovati u radnim sastancima

grupe te se koristiti softverskim alatima za simulacije na tržištu električne energije i podijeliti znanja s ostalim sudionicima radne grupe.

U financijskom dijelu za 2022., 2023. i 2024., pretpostavke za realizaciju prihoda odjela odnose se na

- očekivanja iste jedinične cijene za obračun mjesečne naknade kao i u prethodnim godinama;
- zbog spajanja hrvatskog i mađarskog dan unaprijed tržišta planiranog za drugi kvartal 2022., aktivnosti EKO bilančne grupe na CROPEX-u, zbog većeg volumena prodaje na godišnjim aukcijama za prodaju električne energije iz EKO bilančne grupe te zbog većeg interesa od strane obnovljivih izvora poput VE i SE za direktnim sudjelovanjem na tržištu moguće je povećanje broja tržišnih sudionika i volumena trgovanja u 2022.

5.2. Plan poslovanja Odjela EKO bilančne grupe za razdoblje 2022.-2024.

Planirani prihodi (KN)	2022.	2023.	2024.
- temeljem članka 38. stavak 2. Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji; iz sredstava prikupljenih u sustavu poticanja OIEiVUK	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku

Plan aktivnosti i ciljevi

Sukladno odredbama Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji NN 100/15, 123/16, 131/17, 111/18) EKO bilančna grupa krenula je s radom od 1.1.2019.

S punom uspostavom EKO bilančne grupe HROTE planira proizvodnju električne energije za EKO bilančnu grupu te prodaju električne energije iz EKO bilančne grupe na tržištu za sve dane, uključujući i vikende u vremenu od 08 do 24 sata. Osim djelatnika Odjela EKO bilančne grupe u operativnom radu vezanom za EKO bilančnu grupu sudjeluju i ostali djelatnici Sektora tržišta električne energije i EKO bilančne grupe, dok djelatnici Odjela EKO bilančne grupe sudjeluju u aktivnostima vezanim za organiziranje tržišta električne energije koje se odvijaju 7 dana u tjednu.

Osnovni ciljevi Odjela EKO bilančne grupe:

- Kvalitetno planiranje rada postrojenja članova EKO bilančne grupe (dalje u tekstu: EKO BG) kako bi se troškovi uravnoteženja za EKO bilančnu grupu sveli na minimalno moguću razinu;
- Prodaja električne energije iz EKO bilančne grupe na tržištu električne energije, na način da se maksimiziraju prihodi od prodaje električne energije, uz poštivanje načela razvidnosti;
- Prilagođavanje pravila iz nadležnosti HROTE (Pravila vođenja EKO bilančne grupe i Pravila prodaje električne energije) u svrhu ispunjenja prethodna dva cilja;
- Održavanje kvalitetne suradnje s povlaštenim proizvođačima, tj. članovima EKO BG, operatorima prijenosnog i distribucijskog sustava, HERA-om, nadležnim ministarstvom za energetiku te tržišnim sudionicima.

Osim djelatnika Sektora tržišta električne energije i EKO bilančne grupe za operativni rad EKO bilančne grupe će biti potreban angažman IT Odjela oko izrade i održavanja softvera EKO

bilančne grupe te prikupljanja i razmjene podataka članova EKO bilančne grupe, pružatelja meteoroloških prognoza te pružatelja usluga prognoziranja rada OIE postrojenja, angažman Odjela za financije zbog naplate naknada za troškove uravnoteženja prema članovima EKO bilančne grupe te angažman Odjela pravnih poslova zbog pokretanja prekršajnih postupaka prema članovima EKO BG, u slučaju neizvršavanja obveza.

Osim operativnog rada vezanog za planiranje rada OIE postrojenja s postojećim softverskim alatima i rješenjima, djelatnici Odjela EKO bilančne grupe će kontinuirano provoditi evaluaciju postojećih rješenja te istraživati tržište u svrhu pronalaska novih i naprednijih rješenja u svrhu što kvalitetnijeg planiranja rada OIE postrojenja. U navedenu svrhu će se razvijati i vlastiti softverski alati za prognoziranje rada OIE, s domaćim institucijama.

Potreban broj zaposlenika u Odjelu EKO bilančne grupe u razdoblju 2022.-2024. ovisit će o daljnjem razvoju zakonodavstva vezanog za rad EKO bilančne grupe.

Troškovi Odjela EKO bilančne grupe, koje čine troškovi osoblja i drugi povezani troškovi HROTE-a, troškovi nabave odgovarajućih softvera za planiranje rada OIE postrojenja, troškovi nabave meteoroloških prognoza od domaćih prognostičara te drugi troškovi financiraju se iz sredstava prikupljenih u sustavu poticanja OIEiVUK. Nadležno ministarstvo za energetiku utvrđuje iznos te nadzire obračun, isplatu i trošenje navedenih sredstava.

6. PLAN POSLOVANJA SAMOSTALNOG ODJELA TRŽIŠTA PLINA ZA RAZDOBLJE 2022. – 2024.

Planirani prihodi (kn)	2022.	2023.	2024.
- temeljem mjesečne naknade za organiziranje tržišta plina koja iznosi 0,0877 kn/MWh	2.400.000,00	2.800.000,00	3.200.000,00
- temeljem godišnje naknade za organiziranje tržišta plina koja iznosi 10.000,00 kn/sudioniku/godišnje	270.000,00	290.000,00	310.000,00

Prihodi od godišnje naknade za sudjelovanje na tržištu plina za 2022. određeni su na temelju postojećeg stanja registra voditelja bilančnih skupina (27). Za 2023. i 2024. godinu prihodi od godišnje naknade za sudjelovanje na tržištu plina temeljeni su na pretpostavci da će se daljnjim radom terminala za ukapljeni prirodni plin te razvojem organiziranog trgovanja između sudionika na veleprodajnom tržištu plina u RH broj sudionika biti u blagom porastu.

Prihodi od mjesečne naknade za organiziranje tržišta plina u kojem se obračunavaju izmjerene količine plina koje su voditelji bilančnih skupina ostvarili na izlazima iz transportnog sustava Republike Hrvatske na mjesečnoj razini za 2022. predviđeni su na temelju 2021. godine. Prihodi za 2023. i za 2024 su određeni na temelju pretpostavke povećanja potrošnje te uvođenjem obračuna mjesečne naknade na prodane količine plina na virtualnoj točki trgovanja.

U planu je pokretanje izrade studije za razvoj organiziranog trgovanja između sudionika na veleprodajnom tržištu plina u RH. Rezultati takve studije očekuju se u prvom dijelu 2022. godine. Ako studija pokaže opravdanost uvođenja organiziranog trgovanja tada je u planu intenzivirati radove na realizaciji.

S daljnjim razvojem tržišta plina u RH predviđen je daljnji razvoj i rad na proširenju funkcionalnosti Registra obračunskih mjernih mjesta. HROTE u tom smislu planira implementaciju novih funkcionalnosti te pružanje proširene podršku u informiranju korisnika Registra obračunskih mjernih mjesta.

Jedan od ciljeva je rad na dodatnom obrazovanju zaposlenika odjela, koji uključuje sudjelovanje na raznim konferencijama, seminarima te stručnom školovanju.

7. PLAN POSLOVANJA SEKTORA OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE I PROVEDBE SUSTAVA POTICANJA ZA RAZDOBLJE 2022. – 2024.

Planirani prihodi (KN)	2022.	2023.	2024.
- temeljem članka 38. stavak 2. Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji; iz sredstava prikupljenih u sustavu poticanja OIEiVUK	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku	Određuje nadležno ministarstvo za energetiku

Uloga HROTE-a u sustavu poticanja električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije (OIEiVUK) – za razdoblje 2007.-2021.

- sklapa ugovore o otkupu električne energije proizvedene iz OIEiVUK s nositeljima projekata koji su stekli pravo na sklapanje;
- sklapa ugovore sa svim opskrbljivačima o preuzimanju električne energije proizvedene iz postrojenja povlaštenih proizvođača s pravom na poticajnu cijenu i za prikupljanje sredstava s naslova naknade za poticanje proizvodnje električne energije iz OIEiVUK;
- obračunava sredstva od prodaje električne energije i naknade za poticanje prema opskrbljivačima;
- obračunava i isplaćuje poticaje povlaštenim proizvođačima temeljem sklopljenih ugovora o otkupu.

Opis sustava poticanja obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije

Nakon što nositelj projekta, koji namjerava izgraditi postrojenje koje koristi obnovljivi izvor energije ili kogeneracijsko postrojenje, ishodi prethodno ili konačno rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača u Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji, te sklopi predugovor ili ugovor o priključenju na elektroenergetsku mrežu s nadležnim operatorom prijenosnog odnosno distribucijskog sustava, sklapa s operatorom tržišta ugovor o otkupu električne energije. Temeljem ugovora o otkupu električne energije povlaštenu proizvođač ostvaruje pravo na poticajnu cijenu primjenom Tarifnih sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 33/07, 63/12 i 133/13), Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji (NN 100/2015, 126/19, 131/17 i 111/2018) te Uredba o poticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih

kogeneracija (NN 116/2018, 60/2020). Poticajna cijena koju operator tržišta plaća povlaštenom proizvođaču za električnu energiju isporučenu u elektroenergetski sustav isplaćuje se iz sredstava koje, operator tržišta, prikuplja s više osnova:

- (i) sredstva prikupljenih s osnova naknade za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije;
- (ii) sredstva prikupljenih temeljem obveze svakog opskrbljivača da preuzme (kupi) dio električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije ovisno o njegovom udjelu u ukupnoj opskrbi u Republici Hrvatskoj;
- (iii) prodaje na tržištu dijela neto isporučene električne energije;
- (iv) prodaje jamstva podrijetla putem aukcija.

Ciljevi su postavljeni sukladno postojećem sustavu poticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracijskih postrojenja (sukladno propisima koji reguliraju sustav poticanja važećim u razdoblju 2007.-2021.):

U postojećem sustavu poticanja ukupno je važećih 1.436 ugovora o otkupu, ukupne instalirane snage 1.081 MW prema kojima će se, ovisno o vremenu izgradnje postrojenja koja još nisu ušla u trajni pogon, isplaćivati poticaji do najkasnije 2037. godine.

U **Tablici 1.** daje se prikaz broja postrojenja po tehnologijama prema očekivanom ulasku postrojenja u trajni pogon u razdoblju 2022.-2024. te izlasku postrojenja iz sustav poticaja zbog isteka roka važenja ugovora. Očekivani ulazak postrojenja u trajni pogon za postrojenja za koja su ugovori sklopljeni temeljem Tarifnih sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije (NN 33/07, 63/12 i 133/13) određen je prema krajnjem roku važenja prethodnih rješenja o statusu kojima je utvrđeno do kada se postrojenje mora izgraditi i započeti s radom odnosno prema produljenju tog roka što je omogućeno zbog pandemije virusa COVID-19. Naime sukladno članku 9. Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o poticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih kogeneracija (NN 60/2020) prethodna rješenja čije je važenje trebalo isteći nakon nastupanja okolnosti prouzrokovanih pandemijom virusa COVID-19, zbog čega projekti nisu mogli biti realizirani u rokovima važenja prethodnog rješenja, produžiti će se na zahtjev nositelja projekta, na razdoblje ne dulje od šest mjeseci od dana isteka važenja prethodnog rješenja, uz dostavu dokumentacije kojom se dokazuje nemogućnost završetka proizvodnog postrojenja u rokovima iz prethodnog rješenja. U tablici su uključene i projekcije ulaska novih proizvođača u okviru tržišne premije i zajamčene otkupne cijene za koje je očekivani ulazak u sustav poticaja o određen prema obavijestima nositelja projekata o planiranom ulasku postrojenja u sustav poticaja.

Projekcija ukupno potrebnih sredstava za isplatu poticaja temelji se na trenutnom broju elektrana u sustavu poticaja (listopad 2021.) i broju elektrana za koje se očekuje ulazak u sustav poticaja izgraditi i do 2022. godine te očekivanoj proizvodnji svih elektrana prema godišnjem broju sati rada pojedine tehnologije.

U **Tablici 2. i 3.** daje se prikaz potrebnih sredstava za isplatu poticaja za razdoblje 2022.-2024. uz pretpostavku da će se većina postrojenja, za koja su trenutno važeća prethodna rješenja, započeti s radom nakon krajnjeg roka iz prethodnog rješenja o statusu. S obzirom da su za nekoliko prethodnih rješenja produženi rokovi zbog situacije uzrokovane pandemijom virusa COVID-19 očekuje se da će ti projekti biti završeni tijekom 2022. U svrhu određivanja potrebnih sredstva za isplatu poticaja koriste se i podaci o očekivanom završetku projekta u okviru tržišne premije i zajamčene otkupne cijene koje su jednom godišnje HROTE-u dužni dostaviti nositelji projekata.

Napominjemo da je projekcija koliko će se prikupiti sredstava iz kojih će se vršiti isplata poticaja u navedenom razdoblju napravljena temeljem planiranih zakonskih promjena koje je omogućila smanjenje postotka prodaje energije na tržištu i umanjeње naknade za pojedine grupe poduzetnika sukladno Uredbi o kriterijima za plaćanje umanjene naknade za obnovljive izvore energije i visokoučinkovitu kogeneraciju (NN 57/2020) koja je stupila na snagu 1.7.2020. Temeljem te Uredbe ukupno je zaprimljeno 66 zahtjeva od čega su 58 usvojena, 1 odbijen te 7 u obradi. Propisani rok za dostavu zahtjeva je 1.12. stoga se očekuje zaprimanje još zahtjeva no za pretpostaviti je da će se raditi o manjem broju. Korisnici umanjeња naknade po osnovi električnog intenziteta, kojima su usvojeni zahtjevi, ostvarili su pravo na umanjeње u trajanju od godinu dana od pravomoćnosti izdanog Rješenja o umanjeњу.

U svezi prikupljanja sredstava na ime naknade i prodaje električne energije opskrbljivačima i prikaza u Tablici 3. bitno je navesti da je:

- za razdoblje 2022.-2024. projiciran iznos prema trenutno važećoj visini naknade 0,105 kn/kWh za sve kupce i umanjenoj naknadi za pojedine grupe poduzetnika prema električnom intenzitetu poduzetnika 0,063 kn/kWh, 0,042 kn/kWh i 0,021 kn/kWh te prema pravu na umanjeње naknade za obveznike ishođenja dozvole za emisije stakleničkih plinova 0,021 kn/kWh.

Procjena prikupljenih sredstava 2022. te od 2024. temelji se i na procjeni kretanja cijena električne energije na tržištu, obzirom da se sukladno Uredbi o Izmjeni Zakona o OIEiVUK određuje prodaja električne energije (2019.-30%; 2020-60%; 2021.-60%; 2022.-40%; 2023.-

60% te 2024.-100%) isporučene iz postrojenja povlaštenih proizvođača na tržištu električne energije. S obzirom da procjena prikupljenih sredstava ovisi o količini električne energije koja se prodaje na tržištu, a zbog trenutne situacije uzrokovane pandemijom virusa COVID-19 i viših cijena na tržištu nije donesena odluka o 100%-tnoj prodaji električne energije na tržištu u 2022. Procjena je da će se smanjiti postotak prodaje na tržištu.

Tablica 1. Projekcija ulaska u trajni pogon po tehnologijama za razdoblje 2022. - 2024. godina – svi proizvođači u sustavu potpore (tarifni sustavi, zajamčena otkupna cijena, tržišna premija)

	Snaga elektrana, kW		
	2022	2023	2024
Elektrane na biomasu	107.078	106.078	112.078
Elektrane na bioplin	49.922	51.922	54.787
Hidroelektrane	6.365	6.365	13.365
BLOK L	100.000	100.000	100.000
Ostale visokoučinkovite kog.	13.293	12.833	12.833
Sunčane elektrane	86.834	273.184	399.868
Vjetroelektrane	708.200	647.200	743.700
Geotermalne	10.000	20.000	20.000
UKUPNO	1.081.692	1.217.582	1.456.631

**Projekcije su rađene sukladno isteku prethodnih rješenja za stjecanje statusa povlaštenih proizvođača i sukladno isteku ugovora za pojedina postrojenja u analiziranim godinama, kao i projekciji ulaska novih proizvođača u sustav tržišne premije i zajamčene otkupne cijene.*

7.1. Plan poslovanja Registra jamstva podrijetla za razdoblje 2022. – 2024.

Planirani prihodi (KN)	2022.	2023.	2024.
- temeljem planiranih registracija, godišnjih naknada, izdavanja, uvoza i izvoza jamstava podrijetla	3.117.584,00	4.231.173,00	4.301.173,00

Regulatorni okvir za implementaciju sustava jamstva podrijetla definiran je Zakonom o energiji, a koji između ostalog, određuje da se za potrebe dokazivanja udjela energije proizvedene iz pojedinih izvora energije krajnjim kupcima uvodi sustav jamstva podrijetla energije. Zakon o tržištu električne određuje da je operator tržišta odgovoran za izdavanje jamstva podrijetla električne energije, kao i za uspostavu te vođenje registra jamstava podrijetla električne energije (u daljnjem tekstu: Registar).

Uredbom o uspostavi sustava jamstva podrijetla električne energije i Pravilima o korištenju registra jamstava podrijetla električne energije detaljnije se regulira sustav jamstva podrijetla.

Uredbom su predviđene sljedeće obveze troškova sudionika sustava jamstva podrijetla, na način pokrivanja opravdanih troškova vođenja Registra:

- (i) obveza korisnika Registra za plaćanje godišnje naknade za vođenje korisničkog računa;
- (ii) obveza plaćanja godišnje naknade po registriranom proizvodnom postrojenju u registru;
- (iii) obvezu plaćanja naknade za izdavanje jamstva podrijetla i
- (iv) obvezu plaćanja naknade za transakcije uvoza i izvoza jamstava podrijetla.

Sukladno Uredbi visine predmetnih naknada određuje Hrvatska energetska regulatorna agencija, na prijedlog operatora tržišta, a uz prethodnu suglasnost nadležnog ministarstva.

Prihode i rashode u ovoj djelatnosti operatora tržišta čine fiksni i varijabilni prihodi/troškovi, budući se samo dio operativnih poslova može pretpostaviti (broj postojećih postrojenja i tržišnih sudionika (ne i novih), članarine i sl.).

U Registru je trenutno registrirano (imaju otvorene korisničke račune) 7 opskrbljivača, 6 proizvođača i 4 trgovca (korisnički račun „HROTE FIT auctions“ je također trgovac, odnosno taj račun je otvoren isključivo zbog dražbi - transfera certifikata jamstava podrijetla na korisničke račune u drugim registrima/domenama dobitnika na dražbama).

U 2022. godini se predviđa:

- izdavanje za 9.8 mil jamstava podrijetla (7,9 TWh, uključujući i jamstva podrijetla s dražbi);
- transakcije: uvoz - 300 GWh i izvoz- 4,8 TWh
- Trenutno je u Registru:
- registriranih 19 elektrana, instalirane snage veće od 10 MW (fiksna godišnja naknada 342.000 kn);
- registrirane 3 elektrane, instalirane snage veće od 5MW a manje od 10 MW, (fiksna godišnja naknada 24.000 kn);
- registrirane 2 male elektrane, instalirane snage od 1 MW do uključivo 5 MW (fiksna godišnja naknada 1.000 kn);
- pretpostavka je da će se u 2022. registrirati još dodatne 2 vjetroelektrane ukupne planirane proizvodnje 51 GWh.

U razdoblju od 2022.-2024. očekuje se i dalje povećano djelovanje opskrbljivača električne energije. S obzirom na povećanu potražnju dokazivanja energije iz obnovljivih izvora energije prilikom javnih nabava (zelenih javnih nabava), očekuje se da će više opskrbljivača u sustavu uvoziti te ukidati jamstva podrijetla za svoje krajnje korisnike.

8. ZAKLJUČAK

U narednim godinama planira se nastavak ostvarivanja poslovnih ciljeva Društva koji su postavljeni kroz očekivanu realizaciju sljedećih osnovnih aktivnosti:

1. poboljšanje učinkovitosti svih sustava u kojima HROTE ima ovlasti i obveze kroz jačanje stručnih i tehničkih kapaciteta Društva,
2. kontinuirani rad na unaprjeđivanju procedura u svim segmentima poslovanja uz suradnju sa svim institucijama posebice s nadležnim ministarstvom za energetiku i Hrvatskom energetsom regulatornom agencijom, ali i ostalim subjektima koji u energetsom sektoru imaju određena prava i obveze,
3. nastavak suradnje s državnim institucijama u svezi uvođenja i primjene podzakonskih propisa u području eko bilančne grupe,
4. implementacija i unaprjeđenje propisanih modela i uvođenje novih procedura koje će omogućiti što uspješnije funkcioniranje tržišta energije i sustava poticanja u okvirima koji su kao obvezujući utvrđeni trećim energetsom paketom propisa Europske unije,
5. kontinuirano ulaganje u obrazovanje i stručno usavršavanje ljudskog potencijala Društva u svrhu davanja što kvalitetnijeg doprinosa postizanju ključnih ciljeva zadanih Strategijom i programom energetsom razvitka u Republici Hrvatskoj.

DIREKTOR
Boris Abramović

